

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petih vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2,50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflijeva ulica šte. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5 // Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Po svečanem sprejemu Nj. Vis. kneza Pavla:

Svečanosti in razgovori v Rimu

Slavnostna večerja na dvoru — Prvi razgovori kneza nemestnika z Mussolinijem

Rim, 11. maja. r. Po svečanem sprejemu na rimskem kolodvoru sta se Nj. Vis. knez nemestnik Pavle in knežinja Olga v spremstvu italijanskih suverenov odpeljali v kraljevi grad. Ob 11.45 je Nj. Vis. knez nemestnik v spremstvu zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića in ostalega spremstva posejil Panteon, kjer je položil venec na grob italijanskih vladarjev. Nato se je podal pred spomenik Neznanega vojaka in tudi tu položil venec, nakar se je v liktorski palači poklonil na grobovih žrtvih fašistične revolucije. Opoldne je

bilo na dvoru intimno kosilo. Pred kosilom je Nj. Vis. knez nemestnik sprejel v avdijenci Mussolinija, italijanski kralj pa zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića. Popoldne sta se najprej sestala dr. Cincar-Marković in Mussolini in imela 50 minut trajajoč razgovor, nakar je obiskal Mussolinija v Beneški palači tudi Nj. Vis. knez nemestnik ter se razgovarjal z njim dobre pol ure. Zvečer je bil svečan sprejem pri rimskem guvernerju knezu Coloni, nato pa je bila v Kvirinalu svečana večerja, na kateri sta Nj. Vis. knez nemestnik

Pavle in italijanski kralj Viktor Emanuel izmenjala pomembni zdravici, v katerih sta podčrtala prijateljstvo med Italijo in Jugoslavijo. Italijanski listi pišejo zelo obširno o bivanju kneza nemestnika v italijanski prestolnici in pripisujejo razgovorom, ki se vodijo ob tej priliki, velik pomen.

Rim, 11. maja. AA. Stefani: Davi ob 7.30 sta odpotovala italijanski kralj in cesar ter Nj. Vis. knez Pavle s posebnim vlakom v Napolj. V napoljskem zalivu bodo vaje italijanske vojne mornarice v čast visokega gosta.

Rusija je pristala na angleške predloge

V Londonu so sprejeli rusko zahtevo glede vojaške zveze

London, 11. maja. br. »Exchange Telegraph« javlja, da je bil med Londonom in Moskvo dosežen sporazum v tem smislu, da je sovjetska vlada sprejela poslednje angleške predloge, dočim je londonska vlada pristala na sovjetsko zahtevo, da se takoj sestanejo zastopniki angleškega, francoskega in ruskega generalnega štaba ter izdelajo podroben načrt za skupno vojaško akcijo za primer, da bi bilo treba priskočiti na pomoč katerikoli evropski državi, ki bi bila napadena, ali bi smatrala, da mora svoje interese braniti z orožjem. Razgovori se bodo po napovedbah londonskih krogov zelo naglo razvijali. Svoji ruski poslanik Majski ponovno obiskal zunanjega ministra Halifaxa in mu sporočil definitivni odgovor Moskve na zadnje angleške predloge in to v pozitivnem smislu. Edini pogoj, ki ga stavi Moskva, je takojšnja praktična izvedba sklenjenega dogovora potom sestanka vseh treh generalnih štabov.

Moskovski demanti

tendencioznih vesti

Moskva, 11. maja. br. Uradno odločno zanikajo vesti, ki so razširjene v gotovem delu svetovnega tiska o tem, češ da so pogajanja med Rusijo in Anglijo prekinjena, ter da je sporazum o skupni obrambni fronti padel v vodo. Baš nasprotno ugotavljajo, da so vsa vprašanja razčiščena ter da bodo razgovori v najkrajšem času končani s sklenitvijo predlaganega dogovora o najtesnejšem političnem, gospodarskem in vojaškem sodelovanju pri obrambi miru in statusa quo v Evropi.

Dogovor med Poljsko in Litvo

Varšava, 11. maja. br. Vrhovni poveljnik litovske vojske general Rastikis, ki je imel dva dni trajajoče razgovore z zunanjim ministrom Beckom in šefom poljske generalnega štaba, je danes zapustil Varšavo in se odpeljal domov. O njegovih razgovorih ni bilo izdano nikakoli uradno poročilo. V dobro poučenih krogih pa zatrjujejo, da je bil med Poljsko in Litvo sklenjen važen dogovor, po katerem bosta obe državi postopali popolnoma solidarno. Dogovor se nanaša tudi na vojaško sodelovanje v primeru obrambe.

Angleško-poljska pogajanja

Varšava, 11. maja. br. Poljski listi poročajo, da bo posebna poljska delegacija odpotovala v London zaradi pogajanj z angleškimi gospodarstveniki, predvsem na zaradi posojila, ki naj bi ga dala Anglija Poljski.

V nedeljo se sestane Bonnet in Halifax

London, 11. maja. br. Agencija Press Association poroča, da bo francoski zunanji minister Georges Bonnet v soboto popoldne z letalom prispel v Southampton, kjer bo govoril kot gost na banketu angleške sekcije francosko-angleške aliance. Takoj nato se bo s posebnim letalom vrnil v Pariz, kjer se bo sestel z lordom Halifaxom, ki bo naslednje jutro prispel iz Londona v Pariz. Imela bosta razgovor, nakar bosta skupno odpotovala v Zenevo na zasedanje Društva narodov. Danes popoldne je imel Daladier daljši razgovor z zunanjim ministrom Bonnetom.

Danes bo govoril Daladier

Pariz, 11. maja. br. Danes ob 15. se bo sestala francoska poslanska zbornica ter bo ob tej priliki ministrski predsednik Daladier podal izjavo o mednarodnem položaju. To izjavo bodo prenašale vse francoske brezžične postaje, tudi v kolonijah in sicer v 10 jezikih, med drugim v nemščini, angleščini, italijanščini, španščini, poljščini, rumunščini, češčini, hrvaščini, portugalsčini in arabščini. Postaja v Strasbourgu bo oddajala Daladierov go-

vor ob 21.15, zaradi česar bo redna nemška oddaja te postaje ob 19.20 odpadla.

Sporazum s Turčijo

Varšava, 11. maja. br. Havas poroča: Angleško-francosko-turški sporazum bo objavljen še ta teden, verjetno že danes. Tako zvani turški sporazum je najpomembnejši izmed vseh dosedaj sklenjenih sporazumov. Ta dogovor se ne nanaša samo na modalitete običajne vzajemnosti, nego gre za dejansko zvezo, ki se nanaša tako na Črno in Sredozemsko morje, kakor tudi na Egipt, Sirijo in Palestino.

Sestanek Bluma s Halifaxom

London, 10. maja. br. Bivši francoski ministrski predsednik Leon Blum, ki se mudi v Londonu, se je popoldne sestel z voditeljem konservativne stranke Winstonom Churchillom. Popoldne pa je imel daljši razgovor z zunanjim ministrom Halifaxom.

Molotov pride v Zenevo

Pariz, 11. maja. AA. »Matine« poroča, da se bo Molotov verjetno udeležil zasedanja sveta društva narodov. Njegova prisotnost v Zenevi bi omogočila lordu

Halifaxu neposreden kontakt z novim ljudskim komisarjem za zunanje zadeve. Angleški zunanji minister lord Halifax, francoski zunanji minister Bonnet ter sovjetski komisar za zunanje zadeve Molotov bi razčistili ob tej priliki vsa vprašanja ter končno uredili odnose med Francijo, Anglijo in Rusijo. »Peuple« piše, da ne mor biti govora o kolektivni varnosti brez Rusije. Istotako ni mogoče ustvariti fronto odpora proti osvobodilcem brez podpore Moskve. Ta ugotovitve zadostuje, da bi se pospešila rešitev vseh vprašanj med Francijo, Anglijo in Rusijo.

Utrditev Alandskih otokov

Zeneva, 11. maja. br. Finska in švedska vlada sta naprosili tajništvo Društva narodov, naj stavi na dnevni red prihodnje zasedanja sveta Društva narodov vprašanje remilitarizacije Alandskih otokov, da bi se izpremenila tozadevna konvencija, ki je bila svojčas sklenjena o njihovi demilitarizaciji. Kakor znano, sta vladi v Rimu in Berlinu glede ponovne utrditve teh otokov odgovorili švedski in finski vladi pritrdilno.

Rusija bo z vsemi sredstvi podprla obrambo Poljske

V vseh važnih vprašanjih sta dosegla sporazum

Varšava, 11. maja. br. V vseh tukajšnjih diplomatskih krogih pripisujejo izredno važnost včerajšnjemu razgovoru pomočnika sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Potemkina s poljskim zunanjim ministrom Beckom. Razgovor je trajal poludružno uro. Kakor zatrjujejo v poučenih krogih, sta Potemkin in Beck razmotrila celoten mednarodni položaj v zvezi z obrambno akcijo, ki jo vodi Anglija ter o angleško-ruskih razgovorih za poglobitev sodelovanja na tem polju. V poljskih krogih izražajo veliko zadovoljstvo nad tem, da se je Potemkin ustvil tudi v Varšavi, čeravno prvotno to ni bilo nameravano. V tem vidijo dokaz, da je Moskva voljna podpreti Poljsko, če bi bila napadena. To je bil tudi glavni predmet včerajšnjega razgovora. Potemkin sam je odklonil podrobnejša pojasnila o svojih razgovorih z Beckom, izjavil pa je, da sta se zedinila v vseh zadevah, ki se tičejo

Poljske in Rusije. Iz te izjave sklepajo, da so odstranjene poslednje ovire za sklenitev posebnega obrambnega dogovora, kakor ga je predlagala Anglija.

Varšava, 11. maja. br. V diplomatskih pa, da je precej dolgo trajal, sklepajo, krogih potrjujejo, da se je namestnik ruskega komisarja za zunanje zadeve Potemkin včeraj sestel z ministrom Beckom na pobudo moskovske vlade. Podrobnosti o tem razgovoru niso znane, glede na to da sta široko razpravljala o mednarodnem položaju, kakor tudi o poljsko-ruskih odnosih glede na razmerje med Rusijo in baltičnimi državami na eni ter Rusijo in Rumunijo na drugi strani. Poročila sta tudi stališče obeh vlad glede na zadnje angleške predloge Rusiji. Kak poseben dogovor ni bil sklenjen. Po zanesljivih informacijah pa se bodo pogajanja med Rusijo, Anglijo in Francijo v tem pogledu nadaljevala.

Italijanska intervencija v Varšavi

Poljska naj bi enostavno sprejela nemške zahteve

Varšava, 11. maja. br. Italijanski poslanik v Varšavi baron Valentino je včeraj popoldne obiskal zunanjega ministra Becka in imel z njim daljši razgovor. O tem sestanku ni bilo izdano nikakoli uradno poročilo; v italijanskih krogih pa zatrjujejo, da je bila to prva uradna intervencija Rima glede rešitve poljsko-nemškega spora. Poljska naj bi glede Gdanskega pristala na načelo samoodločbe in tako omogočila mirno likvidacijo tega problema. Italija zastopa mnenje, da je Gdansk po razpoloženju svojega prebivalstva nemško mesto. Rešitev tega vprašanja smatra Ita-

lija za nujno, ker si drugače ni mogoče zamisliti pomirjenja Evrope. S tem, da je Poljska zgradila svojo lastno luko v Gdinski, je po mnenju Rima že sama priznala nemški značaj Gdanske. Poljska Gdansk sistematično bojkotira in je usmerila ves svoj promet na Gdinko, tako da je sedaj razmerje 8:5 na škodo Gdanske. Sprito tega Poljska ne more imeti več nobenega interesa na Gdanku in naj ga zato prepuusti Nemčiji. V poljskih krogih izjavljajo, da je zunanji minister Beck tako stališče odločno zavrnil.

Poljska si bo nemudoma zgradila lastno močno vojno mornarico

ker vidi v tem najzanesljivejšo obrambo svojih interesov na morju

Varšava, 11. maja. br. Na velikem zborovanju pomorske lige, ene največjih nacionalnih organizacij na Poljskem, ki si je nadelala skrb za poljsko morje, je predsednik organizacije general Kočkovsky sporočil, da je poljska vlada sklenila nemudoma zgraditi svojo posebno vojno mornarico, ker se zaveda, da je v sedanjih časih močna vojna mornarica najboljša

jamstvo za očitvanje poljskega izhoda na morje. Gradbeni program je že sestavljen in se bo začel takoj izvajati. Prva naročila so bila že oddana v francoske in angleške ladjedelnice. Nekaj ladij bo za Poljsko zgradila tudi Rusija. General Kočkovsky je naglasil, da bi danes ne bilo več ne vprašanja koridorja, ne vprašanja vzhodne Prusije, če bi si bila Polj-

ška od vsega začetka zgradila svojo vojno mornarico. Toda kar se je prej zamudilo, bo sedaj z največjo naglico nadoknadeno.

Poljski letalski promet mimo Nemčije

Varšava, 11. maja. br. Zaradi napetosti med Nemčijo in Poljsko je Poljska vlada sklenila preusmeriti svoj letalski promet tako, da se bo izognila Nemčiji. V to svrhu je že začela pogajanja z vsemi sosednimi državami. S severnimi državami je že sklenila dogovor tako, da bo od 15. maja dalje šla letalska proga Varšava — Pariz — London preko Gdinje. Kodanja in Bruslja Druge proge bodo preusmerjene preko Madžarske ali Rumunije, tako da bo letalska zveza z zapadom za vsak primer zagotovljena.

Letalske zveze z Madžarsko

Budimpešta, 11. maja. AA. MTI: Po pogajanjih, ki so trajala teden dni, je bil dosežen sporazum o letalskem prometu med Jugoslavijo in Madžarsko. Obe državi sta sklenili uvesti nove letalske proge in sicer Budimpešta — Zagreb — Benetke — Rim — Budimpešta — Beograd — Atene.

Kitajski prestol se je izgubil

New York, 11. maja. AA. DNB: Kitajski cesarski prestol, ki je bil ob začetku japonsko-kitajske vojne odpeljan iz Pejpinga, ter bi se moral na osnovi sporazuma med Cankajskimi in ameriškim oblastmi prodati v Ameriki v korist žrtv kitajske vojne, se je izgubil na poti med Amsterdamom in New Yorkom. Ga. Rooseveltova je dobila obvestilo, da je prestol, ki je bil zavarovan za vsoto 2 milijonov dolarjev, bil poslan s parnikom »Zaandam« iz Amsterdamu v New York. Ko so izkrcevali blago s parnika v newyorški luki, niso mogli najti prestola. Nastalo je veliko razburjenje ter se je začela takoj preiskava. Po večdnevnem iskanju so sčeli našli prestol v velikem zaboju, ki je že od pone-deljka ležal ob obali in ki ga ni nihče čuval. Na zaboju je bil naslov nekega profesorja v Kaliforniji.

Najden zaklad v Hongkongu

Hongkong, 9. maja. o. Pri podiranju neke stare hiše v središču mesta so izkopali izpod zemlje 50.000 srebrnih dolarjev iz l. 1850. Hiša je bila nekdanj last nekega sodnika, ki je bil znan kot korupcionista.

General Brauchitsch se je vrnil v Nemčijo

Rim, 11. maja. br. Poveljnik nemške vojske general Brauchitsch je prispel na čelu nemške vojaške misije iz Spezzije v Genovo ter je zvečer odpotoval nazaj v Nemčijo.

Odhod tujih čet iz Španije

London, 11. maja. br. Državni tajnik v zunanjem ministristvu Buttler je izjavil v spodnji zbornici, da je španska vlada zagotovila, da bo odpisala tuje čete iz Španije takoj po veliki paradi, ki bo v kratkem v Madridu.

Spopadi v Mehiki

Mexico, 8. maja. br. V Juarezu je prišlo včeraj do hudih spopadov med pristasi generala Camaja, ki veljajo za fašiste in pripadniki tako zvane ustavne fronte. Nek oficir in neki civilist sta bila ubita. Nek general je bil težko ranjen. V Gaji je bilo v sličnem spopadu ubitih 9 ljudi, ranjenih pa okrog 100.

Francosko-angleški protest v Tokiju

Tokio, 10. maja. br. Kakor poroča agencija Domei, je francoski poslanik Henry obiskal namestnika zunanjega ministra ter energično protestiral proti japonskemu letalskemu bombardiranju francoskega konzulata v Cunkingu. Enak korak je napravila tudi Anglija.

Nemčija in Argentina

Berlin, 9. maja. AA. DNB objavlja tole poročilo: neka francoska časnikarska agencija je objavila vest, da so se nemško-argentski odnosi tako zaosttrili, da je pričakovati odpoklica argentskeke veleposlanika iz Berlina in s tem prekinitve diplomatskih odnosov med obema državama. V argentskih krogih izjavljajo, da je ta vest popolnoma neutemeljena. Zaradi neutemeljenih obtožb je bilo v Argentinu aretiranih nekaj Nemcev, ki so bili v preiskovalnem zaporu, a so bili med tem nekateri med njimi že izpuščeni na svobodo, ker se je dognalo, da so nedolžni. Visti, ki so jih objavili nekateri tuji časopisi, češ da preti prekinitve diplomatskih odnosov med Buenos Airesom in Berlinom imajo po nemškem mnenju samo ta cilj, da se skali prijateljsko razmerje med tema dvema državama.

Politični obzornik

„Dokler bodo sijale celjske zvezde...“

V Celju so priredili svoj kulturni teden. Bila je to idealno lepa prireditev, ki je uspela v vsakem pogledu. Prireditelji zaslužijo polno priznanje in pohvalo. Na tem kulturnem tednu je imel znani naš književnik dr. Makso Snuderl izredno zanimivo in aktualno predavanje o naši kulturi. Izvajal je med drugim: »Kakšna mora biti zemlja in čigava, iz katere že sto let, odkar je prosvetljenost zajela široke mase in zorala tla naroda, tako bohotno raste slovenska kultura? Vprašanje, ki bi se zdelo morda povsod drugod na svetu odvisno. Zakaj kjer tako bohotno uspeva slovenska umetnost, kjer tako živo žubori vedno in vedno izvirke novih tokov, kjer je kulturna prireditelj že v slednji vasi postala prava življenjska potreba, tam je pač slovenska zemlja in tam živi slovenski človek s svojo pravico in voljo do samostojnega življenja. Bili so časi, ko je še vse bolj gneznila po naših mestih tuja zalega, bolj potučena kot tuja, katere klavirni ostanki se danes manifestirajo le še v oblikah upravno-političnih prestopkov. Bili so časi, ko je ta privilegirana peščica upravljala vse oblasti in prosvetni aparat na tem ozemlju in ravno tak pogodovala tujo kulturo in tuji jezik, kakor je zatirala našo kulturo in naš jezik, rogačjo se nam s prosulo culo Anastazija Grünna, ki je z dvema slovenskima knjigama v njej, vzklitli: To je vsa slovenska književnost! S strahom bi človek obračal liste v zgodovini, ko bi ne bilo one globoke zakonitosti, ki daje edinele narodu, ki živi na tem ozemlju, da se manifestira le njegova duša v njegovi besedi. In tako nam stotletja nastitij niso vtila v naše duše tuje duha... Bolj kakor dnevna politika, bolj kakor nacionalna propaganda, zbori in agitacija, bolj ko ljudska štetja, statistike in rasne teorije razodevajo v obliki umotnosti zajeti živi duh naroda slovenstvo. Spodnje Stajerske. Vse drugo se da umetno potvortiti, popačiti in posiliti. Iz tuje duševnosti, iz tujih tal ni mogel zrasti ne Askere, ne Meško, ne Novačan, ne Levstik, ne Roš, ne Kač, ne Schwab, ne Risto Savin, ne plejada narodnih preporoditeljev in književnikov v zadnjih sto letih, in nimajo niti od daleč nobenega stika s tujo kulturo ti umetniki ne po značaju, ne po duhu...

Zakaj je morala prenehati „Mlada Hrvatska“?

* Pred dnevi smo pisali o »Mladi Hrvatski«, katere odgovorni urednik je bil dr. Vladimir Cickak, ki je lani prenehal izhajati, in o njeni sedanjih naslednici »Novi Hrvatski«. Glede na to beležko nam piše prijatelj našega lista iz Zagreba:

»Zdi se, da niste dobro informirani o »Mladi Hrvatski«. Ta časopis je predanjskim ustanovil dr. Vladimir Cickak, ki pa ni bil nikdar duhovnik. On je bil advokat, bavil se je z raznimi posli, zlasti veliko besedo je imel pri zavarovalni zadrugi »Providnost«, ki je propadla. Imel je nepravilne sodišče. Advokature sedaj ne izvršuje. Začel se je baviti z novinarstvom. Vrgel se je na pisanje člankov v klerikalnem duhu in osnoval kot antisemitsko glasilo »Mlado Hrvatsko«. Ker je bila konjunkturna ugodna za tak organ. Sprva je list gnočno podpiral neki privatnik, ki pa se je kmalu naveličal plačevati tuje račune. Cickak je računal z izdatno subvencijo od zunaj, ki pa je izostala. Tako je list lezel v dolgove. Ko je dolg v tiskarni narasel na 30.000 din, je tiskarna ustavila nadaljnje tiskanje lista, ker dolga ni mogel plačati izdajatelj, gnočno podpreti pa ga tudi nista hotela ne prvi mecen, ne zunanji faktor. Cickak torej ni moral ustaviti svoj list, ker je bil »močno protizidovski«, marveč zato, ker ni imel denarja, a gotovi faktorji ga niso hoteli podpirati, ker ni bil dovolj slovonožski! Evo, dragi urednik, tako stoji stvar; zato bi bilo v interesu objektivnega informiranja javnosti, ako bi objavili dejansko stanje, izvolite sprejeti slovenske pozdrave. Vdani N. N. — Zagreb, 9. V. 1939.«

Država 70 milijonov

Novosadski »Dan« razpravlja o potrebi, da bi se sporazumeli vsi balkanski narodi in se združili v močno državnopravno celoto, in izvaža: »Pri vseh balkanskih narodih obstoja zavest o potrebi skupne obrambe življenjskih interesov, svobode in neodvisnosti. Iz tega sledi, da je treba izvršiti še tisti znanji napor: organizirati vse balkanske narode v eno celoto, jih povezati med seboj in osnovati Balkansko zvezo, novo velesilo, ki bi štela preko 70 milijonov prebivalcev. A ta nova velesila bi bila dovolj močna, da bi se lahko uspešno uprla vsakemu poskusu ograziti svobodo in neodvisnost balkanskih narodov.« — Lepa ideja, ki ima mnogo pristaev zlasti v Turčiji, pa tudi v Bolgariji. Ako bi se uresničila, ki bila sreča za vse balkanske narode, ki bi potem lahko brezskrbno zli v bodočnost.

Borzna poročila.

Curib, 11. maja. Beograd 10, Pariz 11.785, London 20.8275, New York 444.875, Bruselj 75.70, Milan 23.41, Amsterdam 238.70, Berlin 178.55, Praga, devize: 15.20, Varšava 83.75, Bukarešta 3.25.

